

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

İKİNCİ BÖLÜM
KARAR**RAFET GÜNEY BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası	: 2018/20868
Karar Tarihi	: 11/2/2021
Başkan	: Kadir ÖZKAYA
Üyeler	: Engin YILDIRIM Celal Mümtaz AKINCI M.Emin KUZ Basri BAĞCI
Raportör	: Tuğba TUNA IŞIK
Başvurucu	: Rafet GÜNEY
Vekill	: Av. Murat KÜTÜKLÜ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, karar düzeltme talebinin temyiz yoluna başvurulmadığı gerekçesiyle incelenmemesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 3/7/2018 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde olaylar özetle şöyledir.

7. Başvurucu ve kayımbiraderi F.K. bir taşınmazı iki ortak olarak satın almaya karar vermiştir. Fakat başvurucu ve F.K. tarafından bankadan kredi çekilmesi mümkün olmadığı için başvurunun kayıinvalidesi G.K. tarafından kredi çekilmek suretiyle taşınmazı G.K. adına almışlardır. Bankadan G.K. adına çekilerek alınan kredinin ödemeleri başvurucu ve F.K. tarafından yapılmıştır. Başvurucu ve eşinin aralarında meydana gelen anlaşmazlık sebebiyle boşanmaları üzerine F.K. ile G.K. taşınmazı satacaklarını ve başvurunun hakkını ödemeyeceklerini beyan etmişlerdir.

8. Başvurucu, Beykoz 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde (Mahkeme) F.K. ve G.K. aleyhine tapu iptal ve tescil davası açmıştır. Başvurucu; dava dilekçesinde, tapu iptal ve tescil talebinin kabul edilmediği takdirde tazminat talebinin olduğunu da belirtmiştir. Mahkeme 8/4/2014 tarihli kararında tapu iptal ve tescil talebinin reddine, tazminat davasının kısmen kabulüne karar vermiştir. Tarafların temyiz talebi üzerine Yargıtay 14. Hukuk Dairesi (Daire) hükmü bozmuştur.

9. Mahkeme 1/3/2016 tarihli kararıyla bozma ilamına uymuş, tapu iptal ve tescil talebinin reddine ve tazminat davasının kısmen kabulüne karar vermiştir. Karar gerekçesinde; tazminat talebinin F.K. yönünden reddine, G.K. aleyhine 29.686 TL'nin kabulüne, fazlaya ilişkin talebin reddine hükmedildiği belirtilmiştir.

10. Başvurucu, mahkeme kararını 27/4/2016 tarihinde UYAP üzerinden temyiz etmiş ve aynı tarihte temyiz harcını yatırmıştır.

11. Daire 22/12/2016 tarihinde mahkeme kararını onamıştır. Kararda, temyiz incelemesinin davalının temyiz talebi dikkate alınmak suretiyle yapıldığı belirtilmiştir.

12. Başvurucu temyiz kararına karşı karar düzeltme başvurusunda bulunmuştur. Dilekçede, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu belirtilmiş; temyiz kararının formal onama olduğu ve temyiz dilekçesindeki itirazların karşılanmadığı ifade edilmiştir.

13. Başvurucunun karar düzeltme talebi Dairenin 5/4/2018 tarihli kararıyla reddedilmiştir. Karar gerekçesinde, başvurunun hükme karşı temyiz yoluna başvurmamış olması sebebiyle karar düzeltme isteminde bulunulmasında hukuki yarar olmadığı belirtilmiştir.

14. Karar düzeltme talebinin reddine ilişkin karar başvurucuya 5/6/2018 tarihinde tebliğ edilmiş, başvurucu 3/7/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

15. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun geçici 3. maddesi şöyledir:

"(1) Bölge adliye mahkemelerinin, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazete'de ilan edilecek göreve başlama tarihine kadar, 1086 sayılı Kanunun temyize ilişkin yürürlükteki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(2) Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar 1086 sayılı Kanunun 26/9/2004 tarihli ve 5236 sayılı Kanunla yapılan değişikliktten önceki 427 ilâ 454 üncü madde hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(3) Bu Kanunda bölge adliye mahkemelerine görev verilen hallerde bu mahkemelerin göreve başlama tarihine kadar 1086 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır."

16. 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı mtlga Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 432. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Temyiz süresi onbeş gündür....Temyiz süreleri, ilamın usulen taraflardan her birine tebliği ile işlemeye başlar.

17. 1086 sayılı mülga Kanun'un 440. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Yargıtay kararlarına karşı tefhim veya tebliğden itibaren 15 gün içinde aşağıdaki sebeplerden dolayı karar düzeltilmesi istenebilir:

..."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

18. Mahkemenin 11/2/2021 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

19. Başvurucu; Mahkemenin 1/3/2016 tarihli kararını 27/4/2016 tarihinde UYAP üzerinden temyiz ettiğini, temyiz harç ve masraflarını aynı tarihte yatırdığını açıklamıştır. Başvurucu temyiz talebinin Dairece dikkate alınmadığını, yalnızca davalının temyiz talebi yönünden inceleme yapılarak hükmün onanmasına karar verildiğini ifade etmiştir. Başvurucu, karar düzeltme talebinin temyiz yoluna başvurmadığından karar düzeltme isteminde bulunmanın hukuki yararı olmadığı gerekçesiyle reddedilmesi sebebiyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

20. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"... Başvuruda bulunabilmek için olağan kamu yollarının tüketilmiş olması şarttır."

21. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"İhlale neden olduğu ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal için kamuda öngörülmiş idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının bireysel başvuru yapılmadan önce tüketilmiş olması gerekir."

22. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 45. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmak için ihlale neden olduğu iddia edilen işlem veya eylem için idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının tüketilmiş olması gerekir.

23. Temel hak ve özgürlüklere saygı, devletin tüm organlarının uyması gereken bir ilke olup bu ilkeye uygun davranılmadığı takdirde ortaya çıkan ihlale karşı öncelikle yetkili idari mercilere ve derece mahkemelerine başvurulmalıdır.

24. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru, ikincil nitelikte bir kanun yoludur. Temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği iddialarının öncelikle genel yargı mercilerinde olağan yasa yolları ile çözüme kavuşturulması esastır. Bireysel başvuru yoluna, iddia edilen hak ihlallerinin bu olağan denetim mekanizması içinde giderilememesi durumunda başvurulabilir (*Bayram Gök*, B. No: 2012/946, 26/3/2013, § 18).

25. Bireysel başvuru yolunun ikincil niteliği gereği Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunabilmek için öncelikle hukuk sisteminde düzenlenen başvuru yollarının tüketilmesi zorunludur. Bu ilke uyarınca başvurusunun Anayasa Mahkemesi önüne getirdiği şikâyetini öncelikle ve süresinde yetkili idari ve adli mercilere usulüne uygun olarak iletmesi, bu konuda sahip olduğu bilgi ve kanıtlarını zamanında bu makamlara sunması, aynı zamanda bu süreçte dava ve başvurusunu takip etmek için gerekli özneni göstermiş olması gerekir (*Bayram Gök*, § 19).

26. Bireysel başvurunun ikincil niteliğinin bir sonucu olarak olağan kanun yollarında ve genel mahkemeler önünde dayarılmayan iddialar Anayasa Mahkemesi önünde şikâyet konusu edilemeyeceği gibi genel mahkemelere sunulmayan yeni bilgi ve belgeler de Anayasa Mahkemesine sunulamaz (*Bayram Gök*, § 20).

27. Başvuruya konu somut olayda, başvurusunun karar düzeltme dilekçesinde mahkeme kararının hukuka aykırı olduğunu belirttiği ve temyiz dilekçesindeki itirazlarının Daire tarafından karşılanmayarak formal onama kararı verildiğinden yakındığı tespit edilmiştir. 22/12/2016 tarihli temyiz kararında davalının temyiz talebi üzerine inceleme yapıldığı belirtilmiştir. Fakat başvurusunun karar düzeltme dilekçesinde temyiz başvurusunda bulunmasına rağmen kendi temyiz talebi yönünden inceleme yapılmadığına ilişkin hiçbir husustan bahsetmediği, buna ilişkin belge ve bilgi sunmadığı anlaşılmıştır. Başvurusunun anılan iddiasını etkili bir iç hukuk yolu olarak başvurduğu karar düzeltme aşamasında ileri sürmemiş olması neticesinde iddiaların Anayasa Mahkemesince incelenmesi bireysel başvurunun ikincillik ilkesi gereği mümkün değildir.

28. Açıklanan gerekçelerle anılan ihlal iddialarının başvuru yolları usulüne uygun şekilde tüketilmeden bireysel başvuru konusu yapıldığı anlaşıldığından başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *başvuru yollarının tüketilmemesi* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *başvuru yollarının tüketilmemesi* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 11/2/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Cenal Mümtaz AKINCI

Üye
M.Emin KUZ

Üye
Basri BAĞCI